

OBSAH.

Předmluva	5
Úvod	7
Spektrální přístroje	9
1. Spektroskopy	9
2. Spektrografy	15
Některé význačné typy novějších spektrografů	17
Světelné zdroje, buzení spekter	20
Spektra plamenná	21
Spektra elektrická	21
a) elektrický oblouk stejnosměrný	21
elektrický oblouk střídavý	22
elektrický oblouk přerušovaný	23
b) metody elektrické jiskry	23
elektrická jiskra kondensovaná	23
výpočet kapacity a samoindukce	24
oblouk vysokého napětí	27
Teslův výboj	28
nitková jiskra	28
Metody a technika spektrální analýsy	30
A. Kvalitativní spektrální analýsa	30
a) spektroskopická metoda visuální	30
kalibrace spektroskopu	31
stanovení dispersní křivky	31
lineární interpolace vlnových délek	32
interpolační rovnice <i>Hartmannova</i>	32
b) metoda spektrografická	32
justace spektrografu	33
fotografování spekter	33
spektra přiřazená	35
identifikace spektrálních čar ve spektrogramu:	35
spektrové projektoři	36
proměrování spektrogramů	36
výpočet vlnových délek čar	37
železové spektrum pro měření vlnových délek čar	37
tabulky a reprodukce železového spektra	37
analytické spektrální čáry	38
tabulky analytických čar	39
spektrální atlanty analytických čar	40
kontrolní čáry	40
volba přístroje a metody pro kvalitativní analýsu	40

B. Kvantitativní spektrální analýza	41
I. Metody spektrografické	41
metody založené na vztahu mezi počtem čar a koncentrací prvku	41
metoda homologických čar	42
fotometrie spektrálních čar	45
fotometrické metody vázané a volné	47
metoda <i>Lomakinova</i>	47
metoda tříčárová	50
metoda dvoučárová	52
metoda <i>Lundegårdhova</i>	53
metoda logaritmického sektoru	56
Všeobecné poznámky ke kvantitativní spektrografii zvláště kovů	57
brání vzorků	58
metoda <i>Scheibeova-Rivasova</i>	59
formy elektrod	59
předjiskření	59
fotografický postup	60
výpočet polohy světelného zdroje	60
výpočet proc. obsahu kovů ve slitinách	61
II. Kvantitativní spektrální analýza přímým stanovením intenzity spektrálních čar	61
a) metody subjektivní	62
polarizační fotometrie podle <i>Scheibeho</i>	62
fotometrie šedým klínem podle <i>Twymana</i>	62
b) metody objektivní	63
metoda <i>Lundegårdhova</i>	63
metoda <i>Thunheiserova-Heysesova</i>	63
metoda <i>Schuhknechtova-Vaibelova</i>	64
metoda <i>Langeho</i>	64
Quantometry	65
Tabulka analytických čar	66
Rejstřík jmenný	67
Rejstřík věcný	69
Seznam vyobrazení	72
Ukázky spekter. (Příloha.)	

OBSAH.

Úvod	5
A. Methodika.	
1. Konduktometrické přístroje	7
2. Elektroodné nádoby. a) Materiál. b) Tvar	10
3. Pravidla měření a zdroje chyb	11
4. Přesnost měření a cejchování	14
B. Konduktometrie přímá (určování koncentrace elektrolytů).	
1. Výpočet koncentrace elektrolytů. a) Empirický způsob. b) Přehled theorii	16
2. Mezní koncentrace. a) Rozpustnost těžko rozpustných látek. b) Meze vymývání a čistota těžko rozpustných preparátů	17
3. Voda. a) Destilovaná. b) Řízení a pramenitá. c) Napájecí a kotlová. d) Provozní a odpadní. e) Mořská	18
4. Cukrovnictví. a) Repa, difusní, lehká a těžká šťáva. b) Surový cukr a rafináda. c) Syruby a melasa	20
5. Potravinářství. a) Mléko. b) Kakaový prášek. c) Med, jedlé syroby a glukosa. d) Nápoje	23
6. Fysiologie, reakční rychlosti a jiné. a) Fysiologie a biochemie. b) Reakční průběh. c) Půdy, koloidní chemie a jiné	24
C. Konduktometrie nepřímá (určování vody, vlastností hmot a jejich složení).	
1. Množství vody z jednoho stanovení vodivosti. a) V koncentrovaných roztocích. b) V organických rozpustidlech. c) V tuhých látkách	26
2. Vlastnosti a složení látek z jednoho určení vodivosti. a) Vnitřní povrch technických hmot. b) Fysiologie a biologie. c) Jiné případy	29
3. Určení vodivosti po chemické reakci nebo jiné úpravě a specifikování roztoků. a) Alkálie ve vápně. b) Směs dvou kyselin. c) Plyny. d) Binární směsi organických rozpustidel. e) Směs elektrolytů	31
4. Dvojitý určení vodivosti. a) Krystal a mateční loup. b) Struktura a určování organických kyselin. c) Kyseliny a zásady (zkrácená titrace). d) Tvrdost vody	34
D. Konduktometrická titrace.	
1. Základy a princip metodiky. a) Princip. b) Zařízení. c) Záznam a meze přesnosti a použitelnosti	39
2. Neutralizační reakce. a) Silné kyseliny a zásady. b) Silné kyseliny a slabé zásady a naopak. c) Titrace středně silných kyselin, resp. zásad a neutralizace směsi	42
3. Vytěšňovací a srážecí reakce a speciální případy konduktometrických titrací. a) Vytěšňovací reakce. b) Srážecí reakce. c) Titrace $Hg(ClO_4)_2$. d) Speciální případy konduktometrické titrace	45
E. Provozní konduktometrie.	
1. Voda a pára. a) Napájecí voda. b) Pára	54
2. Rozbor plynů. a) Určování CO_2 . b) Stanovení CO	57
3. Kontrola a záznam alkality a koncentrace v cukrovaru. a) Konduktometrická kontrola první saturace. b) Koncentrace šťáv a klérů. c) Sváření a vyzrávání cukrovin	58
4. Automatické řízení továrních úkonů. a) Kotelna. b) Jiné	67
Rejstřík	71
Přehled tabulek	75
Přehled obrázků	75

OBSAH.

Zkoušení slitin drahých kovů	5
Podstata zkoušení	5
Příprava zkušebních vzorků	6
Předběžné zkoušky	7
Postup předběžného zkoušení barevných slitin	10
Postup předběžného zkoušení šedobílých slitin	10
Stanovení ryzosti stříbrných slitin	13
Struskovací zkouška	18
Stanovení ryzosti zlatých slitin	19
Stanovení ryzosti platinových slitin	23
Stanovení obsahu palladia	26
Stanovení obsahu iridia	27
Zkoušení odpadků, lázní, solí a rud	28
Zkoušení smetí a odpadků	28
Zkoušení lázní a odpadních vod	32
Zkoušení solí drahých kovů	32
Zkoušení rud drahých kovů	33
Analýsa uralské platinové rudy	37
Literatura o zkoušení drahých kovů	39
Rejstřík věcný	40

OBSAH.

I. Definice skla	5
II. Charakteristika sklářských surovin	6
Křemičitý sklářský písek	6
Soda — uhličitan sodný	6
Potaš	7
Síran sodný — sulfát	7
Vápenec	8
Uhličitan barnatý	8
Suřík — minium	8
Kyselina boritá	9
Borax — tetraboritan sodný	9
Kysličník zinečnatý	9
Horninové sklářské suroviny	9
Ledek sodný a draselný	10
Arsenik	10
Kysličník antimonitý	10
Látky barvicí	10
Sloučeniny:	
železa	10
manganu	10
mědi	11
kobaltu	11
niklu	11
chromu	11
uranu	12
Zlato	12
Stříbro	12
Selen	12
Vzácné zeminy	12
Cer, lanthan, didym, neodým, praseodym	13
Vanad	13
Poforečnany	41
III. Chemická analyza kvalitativní a kvantitativní	14
Suroviny	14
Písek	14
Horninové suroviny	15
Látky čirící	17
Arsenik	17
Sulfát (síran sodný)	18
Kysličník antimonitý	18
Látky barvicí a odbarvovací	19
Meď	19
Kysličníky železa	19
Přísady chovající mangan	20
Kysličník kobaltnatý	20
Kysličník nikelnatý, uhličitan nikelnatý	21
Zlato	21
Stříbro	21
Vzácné zeminy	22
Selen	22

Sklářský kmen	22
Žárovzdorné hlíny a žárovzdorný materiál	24
Sklo	24
Stanovení vyluhovatelnosti	24
Chemický rozbor. Kvalitativní zkoušky	25
Kvantitativní rozbor skla	26
Jednotlivá stanovení a rozborby skel barevných	30
Rozborby skel barevných	33
Železo	33
Mangan	33
Chrom. Nikl. Kobalt. Měď	34
Selen. Zlato a stříbro. Vzácné zeminy	35
Fysikální zkoušky	35
I. Kontrola vychlazení skla a řešení vnitřního pnutí	35
Polarizační přístroje	36
II. Mikroskopické zkoušení skla	42
III. Kameny cizího původu ve skle	43
IV. Odsklnění	47
Nejčastěji se vyskytující kameny ve skle	47
1. Kameny, pocházející ze žárovzdorného materiálu	47
2. Kameny, pocházející z kmene	47
V. Homogenita skla a šliry	49
Metody k určení šlír a nehomogenity skla	49
VI. Určení indexu lomu skla	52
VII. Viskosita skla	52
VIII. Výpočet fyzikálních vlastností z chemického složení skla	53
IX. Určení tepelné roztažnosti skla	54
Technologické zkoušky	55
Zkoušky pevnosti skla a tlaku	55
Stanovení specifické hmoty skla	59
Zkoušení žárovzdorných hlín	61
Zkoušení brusných hmot	61
Leptací látky, lazury, barvy na malování skla	61
Literatura	62
Rejstřík věcný	64